



Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (virspalāta)

2012. gada 19. jūlijā *

Kopējā ārpolitika un drošības politika — Regula (EK) Nr. 881/2002 — Regula (ES) Nr. 1286/2009 — Ierobežojoši pasākumi, kas vērsti pret personām un organizācijām, kas saistītas ar Osamu Bin Ladenu, Al-Qaida tīklu un Taliban — Naudas līdzekļu un citu saimniecisko resursu iesaldēšana — Juridiskā pamata izvēle — LESD 75. un 215. pants — Lisabonas līguma stāšanās spēkā — Pārejas noteikumi — Kopējās nostājas un KĀDP lēmumi — Kopējs Savienības Augstā pārstāvja ārlietās un drošības politikas jautājumos un Komisijas priekšlikums

Lieta C-130/10

par prasību atcelt tiesību aktu atbilstoši LESD 263. pantam, ko 2010. gada 9. martā cēla

Eiropas Parlaments, ko sākotnēji pārstāvēja *E. Perillo* un *K. Bradley*, pēc tam *A. Auersperger Matić* un *U. Rösslein*, pārstāvji, kas norādīja adresi Luksemburgā,

prasītājs,

pret

Eiropas Savienības Padomi, ko pārstāv *M. Bishop* un *R. Szostak*, pārstāvji,

atbildētāja,

ko atbalsta –

Čehijas Republika, ko pārstāv *M. Smolek* un *E. Ruffer*, kā arī *K. Najmanová*, pārstāvji,

Francijas Republika, ko pārstāv *G. de Bergues* un *A. Adam*, pārstāvji,

Zviedrijas Karaliste, ko pārstāv *A. Falk* un *C. Meyer-Seitz*, pārstāves,

Eiropas Komisija, ko pārstāv *S. Boelaert* un *M. Konstantinidis*, pārstāvji, kas norādīja adresi Luksemburgā,

personas, kas iestājušās lietā.

* Tiesvedības valoda – angļu.

TIESA (virspalāta)

šādā sastāvā: priekšsēdētājs V. Skouris [*V. Skouris*], palātu priekšsēdētāji A. Tizzano [*A. Tizzano*], H. N. Kunja Rodrigess [*J. N. Cunha Rodrigues*], K. Lēnartss [*K. Lenaerts*], Ž. K. Bonišo [*J.-C. Bonichot*], A. Prehala [*A. Prechal*], tiesneši A. Ross [*A. Rosas*] (referents), R. Silva de Lapuerta [*R. Silva de Lapuerta*], K. Šimans [*K. Schiemann*], E. Juhāss [*E. Juhász*], M. Bergere [*M. Berger*], E. Jarašūns [*E. Jarašiūnas*] un K. G. Fernlunds [*C. G. Fernlund*],

ģenerālvokāts Ī. Bots [*Y. Bot*],

sekretāre L. Hjūleta [*L. Hewlett*], galvenā administratore,

nemot vērā rakstveida procesu un 2011. gada 7. decembra tiesas sēdi,

noklausījusies ģenerālvokāta secinājumus 2012. gada 31. janvāra tiesas sēdē,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

- 1 Eiropas Parlaments savā prasībā lūdz Tiesu atcelt Padomes 2009. gada 22. decembra Regulu (ES) Nr. 1286/2009, ar ko groza Regulu (EK) Nr. 881/2002, ar kuru paredz īpašus ierobežojošus pasākumus, kas vērsti pret konkrētām personām un organizācijām [struktūrām], kas saistītas ar Osamu Bin Ladenu, *Al-Qaida* tīklu un Taliban (OV L 346, 42. lpp.; turpmāk tekstā – “apstrīdētā regula”).

Atbilstošās tiesību normas

- 2 2002. gada 16. janvārī Apvienoto Nāciju Organizācijas Drošības padome (turpmāk tekstā – “Drošības padome”) pieņēma Rezolūciju 1390 (2002), kurā noteica pasākumus, kas visām valstīm veicami attiecībā uz Osamu Bin Ladenu, organizācijas *Al-Qaida*, kā arī *Taliban* locekļiem un citām privātpersonām, grupām, uzņēmumiem un struktūrām, kuras saistītas ar tiem. Šīs rezolūcijas 1. un 2. punktā būtībā ir paredzēts, ka tiek saglabāti Drošības padomes Rezolūcijas 1267 (1999) 4. punkta b) apakšpunktā un šīs padomes Rezolūcijas 1333 (2000) 8. punkta c) apakšpunktā noteiktie naudas līdzekļu iesaldēšanas pasākumi. Saskaņā ar Rezolūcijas 1390 (2002) 3. punktu Drošības padomei šie pasākumi bija jāpārskata divpadsmit mēnešus pēc to pieņemšanas un, šim termiņam noslēdzoties, jānolemj tos vai nu saglabāt, vai uzlabot.
- 3 Uzskatot, ka, lai īstenotu šo pēdējo minēto rezolūciju, ir vajadzīga Eiropas Kopienas rīcība, Eiropas Savienības Padome 2002. gada 27. maijā, pamatojoties uz LES 15. pantu, pieņēma Kopējo nostāju 2002/402/KĀDP, ar ko paredz ierobežojošus pasākumus attiecībā uz Osamu Bin Ladenu, organizācijas *Al-Qaida* un *Taliban* locekļiem un citām privātpersonām, grupām, uzņēmumiem un vienībām [struktūrām], kuras saistītas ar tiem, un ar ko atceļ Kopējās nostājas 96/746/KĀDP, 1999/727/KĀDP, 2001/154/KĀDP un 2001/771/KĀDP (OV L 139, 4. lpp.). Kopējās nostājas 2002/402 3. pantā ir paredzēts cita starpā arī turpmāk iesaldēt naudas līdzekļus un citus finanšu aktīvus vai saimnieciskos resursus, kas pieder privātpersonām, grupām, uzņēmumiem un struktūrām, kas ir iekļautas atbilstoši Rezolūcijām 1267 (1999) un 1333 (2000) izveidotajā sarakstā.
- 4 Tajā pašā dienā, pamatojoties uz EKL 60., 301. un 308. pantu, tika pieņemta Padomes Regula (EK) Nr. 881/2002, ar kuru paredz īpašus ierobežojošus pasākumus, kas vērsti pret konkrētām personām un organizācijām [struktūrām], kas saistītas ar Osamu Bin Ladenu, *Al-Qaida* tīklu un *Taliban*, un ar kuru atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 467/2001, ar ko aizliedz eksportēt noteiktas preces un pakalpojumus uz

Afganistānu, pastiprina lidojumu aizliegumu un attiecina uz Afganistānas *Taliban* līdzekļu un citu finanšu resursu iesaldēšanu (OV L 139, 9. lpp.). Šīs regulas I pielikumā ir ietverts to personu, struktūru un grupu saraksts, uz kurām attiecas tās 2. pantā noteiktā naudas līdzekļu iesaldēšana (turpmāk tekstā – “saraksts”).

- 5 Padome apstrīdēto regulu pieņēma 2009. gada 22. decembrī. Šī regula ir pamatota ar LESD 215. panta 2. punktu, un tajā ir atsauce uz kopēju Savienības Augstā pārstāvja ārlietās un drošības politikas jautājumos (turpmāk tekstā – “Augstais pārstāvis”) un Eiropas Komisijas priekšlikumu. Ar to pēc 2008. gada 3. septembra sprieduma apvienotajās lietās C-402/05 P un C-415/05 P *Kadi* un *Al Barakaat International Foundation*/Padome un Komisija (Krājums, I-6351. lpp.) pieņemšanas tiek grozīta Regula Nr. 881/2002, ieviešot tādu procedūru iekļaušanai sarakstā, ar ko tiek garantētas pamattiesības uz aizstāvību, it īpaši tiesības tikt uzklausītam. Pārskatītā procedūra paredz, ka sarakstā minēta persona, struktūra, organizācija vai grupa atbilstoši Drošības padomes komitejas, kas izveidota saskaņā ar Rezolūciju 1267 (1999) (turpmāk tekstā – “Sankciju komiteja”), norādījumiem tiek informēta par iemesliem, kuru dēļ tā ir iekļauta šajā sarakstā, lai tai dotu iespēju paust savu viedokli par šiem iemesliem.

Lietas dalībnieku prasījumi

- 6 Parlamenta prasījumi Tiesai ir šādi:

- atcelt apstrīdēto regulu,
- atstāt spēkā tās iedarbību līdz jaunas regulas pieņemšanai un
- piespriest Padomei atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

- 7 Padomes prasījumi Tiesai ir šādi:

- noraidīt prasību kā nepamatotu un
- piespriest Parlamentam atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

Tiesvedība Tiesā

- 8 Ar Tiesas priekšsēdētāja 2010. gada 10. augusta rīkojumu Čehijas Republikai, Dānijas Karalistei, Francijas Republikai, Zviedrijas Karalistei un Komisijai tika atļauts iestāties lietā Padomes prasījumu atbalstam.
- 9 Ar Tiesas priekšsēdētāja 2010. gada 2. decembra rīkojumu Dānijas Karaliste tika svītrotā kā persona, kas iestājusies lietā, jo tā bija lūgusi atsaukt savu iestāšanos lietā.

Par prasību

- 10 Savas prasības atcelt tiesību aktu pamatojumam Parlaments norāda divus pamatus. Ar pirmo pamatu, kas ir norādīts primāri, tas norāda, ka apstrīdētā regula nepareizi ir pamatota ar LESD 215. pantu, lai gan pienācīgais juridiskais pamats esot LESD 75. pants. Ar otro pamatu, kas ir norādīts pakārtoti, tas apgalvo, ka nav tikuši ievēroti atsauces uz LESD 215. pantu nosacījumi.

Par galveno pamatu – kļūdainu juridiskā pamata izvēli

Lietas dalībnieku argumenti

- 11 Ar pirmo pamatu Parlaments apgalvo, ka apstrīdētā regula nevarēja likumīgi tikt pamatota ar LESD 215. pantu. Šis pamats ir sadalīts divās daļās, no kurām pirmā attiecas uz minētās regulas mērķi un saturu, bet otrā – uz Līgumu vispārējo struktūru.

– Par apstrīdētās regulas mērķi un saturu
- 12 Parlaments atgādina, ka Savienības tiesību akta juridiskā pamata izvēle ir jāpamato ar objektīvu informāciju, ko tiesa var pārbaudīt, tostarp ar tiesību akta mērķi un saturu. Ņemot vērā apstrīdētās regulas saturu un mērķi, tās juridiskajam pamatam esot jābūt tādām pašām kā Regulai Nr. 881/2002, kas pieņemta, pamatojoties uz EKL 60., 301. un 308. pantu. Tā kā šie panti pa to laiku – pēc Lisabonas līguma stāšanās spēkā 2009. gada 1. decembrī – tikuši atcelti vai kļuvuši nepiemērojami, atbilstošais juridiskais pamats esot LESD 75. pants par terorisma un ar to saistītu darbību novēršanu.
- 13 Runājot par tās saturu, apstrīdētajā regulā lielākoties esot tikai pārformulēti vai paskaidroti Regulas Nr. 881/2002 noteikumi vai atvieglota tās piemērošanu, nekādi nemainot šīs pēdējās minētās regulas satura raksturu. Vienīgie būtiskie noteikumi, kas patiešām esot jauni, esot noteikumi par procedūru iekļaušanai sarakstā. Apstrīdētajai regulai esot “administratīvu pasākumu sistēmas” raksturs LESD 75. panta nozīmē tiktāl, ciktāl ar to tiekot grozīts vai papildināts tiesiskais regulējums par tādu administratīvu pasākumu noteikšanu un piemērošanu, kas paredzēti attiecīgo personu naudas līdzekļu iesaldēšanai.
- 14 Savukārt apstrīdētās regulas mērķis, tāpat kā Regulas Nr. 881/2002 mērķis, esot cīnīties pret terorismu un tā finansēšanu, kas atbilstot LESD 75. panta mērķiem. Šo konstatējumu pamatojot iepriekš minētā sprieduma apvienotajās lietās *Kadi* un *Al Barakaat International Foundation*/Padome un Komisija 169. punkts, kurā ir minēts, ka šīs pēdējās minētās regulas galvenais mērķis un priekšmets ir cīņa pret starptautisko terorismu, it īpaši tam liedzot izmantot savus finanšu resursus, iesaldējot to personu vai struktūru līdzekļus un saimnieciskos resursus, par kurām ir aizdomas, ka tās ir iesaistītas ar terorismu saistītās darbībās. Turklāt Tiesa minētā sprieduma 199. punktā esot konstatējusi, ka Eiropas Kopienų Pirmās instances tiesas [tagad – Vispārējā tiesa] nostāja, saskaņā ar kuru minētā regula attiecas uz vienu no mērķiem, kuri izriet no LES tā redakcijā pirms Lisabonas līguma, ārējo attiecību jomā un kuru vidū ir kopējā ārpolitika un drošības politika (turpmāk tekstā – “KĀDP”), ir pretrunā pašam EKL 308. panta formulējumam.
- 15 Ņemot vērā, ka Regula Nr. 881/2002 nav vērsta uz to, lai īstenotu KĀDP mērķus, esot grūti saprast, kā ar apstrīdēto regulu, kas pieņemta, lai nodrošinātu minētās regulas piemērošanu, tas varētu tikt panākts. Parlaments uzsver, ka Padome var atsaukties uz LESD 215. pantu tikai tiktāl, ciktāl tas attiecas uz pasākumiem, ar kuriem tiek īstenoti KĀDP mērķi, precīzāk, tad, ja tas paredzēts kādā lēmumā, kas ir vērsts uz šīs politikas mērķu sasniegšanu.
- 16 Saskaņā ar Parlamenta viedokli Padomes nostāja neatbilst faktiskajiem apstākļiem un realitātei tiktāl, ciktāl tā ir balstīta uz nošķirumu starp starptautisko jeb “ārējo” terorismu, no vienas puses, un “iekšējo” terorismu, no otras puses. Lai cīņa pret terorismu būtu efektīva, tai esot jābūt starptautiskai. Vienīgais nošķirums, ko šajos apstākļos esot iespējams veikt, esot [nošķirums] starp pret terorismu vērštiem valsts pasākumiem, no vienas puses, un pret šo parādību vērštiem starptautiskajiem pasākumiem, no otras puses. Vienmēr neesot iespējams skaidri noteikt, vai Savienības teritorijā veiktas teroristiskas un ar terorismu saistītas darbības radis apdraudējumu tās teritorijā vai ārpus tās.

- 17 Padome savukārt apgalvo, ka, ņemot vērā apstrīdētās regulas mērķus un saturu, tā ietilpst to Līgumu noteikumu piemērošanas jomā, kuri attiecas uz Savienības ārējo darbību, konkrētāk, KĀDP jomā. LESD 215. pants esot atbilstošs šī pasākuma juridiskais pamats.
- 18 Šī regula, tāpat kā Regula Nr. 881/2002, esot vērsta uz to, lai cīnītos pret starptautisko terorismu un tā finansēšanu nolūkā saglabāt starptautisko mieru un drošību. Šajā sakarā Padome atgādina, kā ir formulēta Rezolūcija 1390 (2002) un apstrīdētā regula, kā arī iepriekš minētais spriedums apvienotajās lietās *Kadi* un *Al Barakaat International Foundation*/Padome un Komisija.
- 19 Apstrīdētās regulas saturs atbilstot šim mērķim. 7.a un 7.c pants, kas ar to tikuši pievienoti Regulai Nr. 881/2002, apstiprinot, ka ar šīm regulām tieši tiek īstenoti Sankciju komitejas lēmumi par iekļaušanu sarakstā un ka ar tām tiek ieviesta mijiedarbības starp šo komiteju, Savienību, kā arī šajā sarakstā iekļautajām personām un struktūrām sistēma.
- 20 Regula Nr. 881/2002 un apstrīdētā regula nekādā ziņā neesot noteikumi, kas būtu vērsti uz brīvības, drošības un tiesiskuma telpas izveidi Savienībā. Tajās netiekot regulēti jautājumi, kas saistīti ar robežkontroli, iekšējo drošību un tiesas vai ārpustiesas lēmumu atzīšanu.
- 21 Padome norāda, ka Līgumos, redakcijā, kas bija spēkā pirms Lisabonas līguma stāšanās spēkā, nebija paredzēts nekāds īpašs juridiskais pamats, kas ļautu noteikt pasākumus par naudas līdzekļu iesaldēšanu teroristiem, kuri rada apdraudējumu valsts drošībai dalībvalstīs, t.i., “iekšējiem” teroristiem. Vienīgais juridiskais pamats, lai tiktu noteikti šādi ierobežojoši pasākumi, esot bijis EKL 60., 301. un 308. pants, kas tiek piemēroti vienīgi pasākumiem, kuri attiecas uz “ārējiem” teroristiem saistībā ar Savienības ārējo darbību.
- 22 No Līgumu struktūras un formulējuma – kā tie grozīti ar Lisabonas līgumu – izrietot, ka, lai lemtu par ierobežojoša pasākuma juridisko pamatu, ir jāņem vērā iespējamā apdraudējuma atrašanās vieta un sarakstā minētas personas vai grupas politiskie mērķi. LESD 75. pantā jau esot sniegts juridiskais pamats, lai noteiktu naudas līdzekļu iesaldēšanas pasākumus attiecībā uz tādiem “iekšējiem” teroristiem kā personas un grupas, kuru vārds, atzīmēts ar zvaigznīti (*), ir iekļauts Padomes 2001. gada 27. decembra Kopējās nostājas 2001/931/KĀDP par konkrētu pasākumu īstenošanu cīņā pret terorismu (OV L 344, 93. lpp.) pielikumā esošajā sarakstā. Savukārt, ja apdraudējums galvenokārt ir saistīts ar vienu vai vairākām trešām valstīm vai ar starptautisko sabiedrību kopumā, atbilstošais juridiskais pamats esot LESD 215. pants. Nebūtu likumīgi, ja Savienība, pamatojoties uz LESD trešās daļas V sadaļas noteikumiem, kuros regulēta brīvības, drošības un tiesiskuma telpa, noteiktu līdzekļu iesaldēšanas pasākumu, kas sekmētu kādas trešās valsts drošību, bet nebūtu vērsts uz to, lai nodrošinātu iekšējo drošību.
- 23 Turklāt saskaņā ar Padomes viedokli, kuru būtībā atbalsta Zviedrijas Karaliste, Parlamenta tēzē neesot ņemti vērā gadījumi, kad Savienība saistībā ar cīņu pret terorismu attiecībā uz personām vai struktūrām, kas saistītas ar “ārējo” terorismu, tiecas pieņemt vai noteikt citus ierobežojošus pasākumus, kas nav līdzekļu iesaldēšana, tādus kā ceļošanas aizliegums.
- 24 Zviedrijas Karaliste precizē, ka Parlamenta nostāja novestu pie tā, ka Apvienoto Nāciju Organizācijā pieņemto pret teroristiem vērsto sankciju īstenošana būtu balstīta uz dažādiem juridiskajiem pamatiem, kas attiecas uz dažādiem pasākumiem, īstenojot vienu un to pašu sankciju režīmu. Tāds nevarot būt bijis Savienības likumdevēja nodoms, tostarp tāpēc, ka tāds režīms nozīmētu dažādu lēmumu pieņemšanas procedūru piemērošanu saistībā attiecīgi ar KĀDP un Savienības iekšpolitiku.
- 25 Komisija skaidro, ka, ierosinot kādu tiesību aktu, ar kuru tiek grozīts cits tiesību akts, tā pamatojas uz tiesību normu vai normām, kas bijušas pamatā sākotnējā tiesību akta pieņemšanai. Tādējādi priekšlikumā Padomes regulai, ar ko groza Regulu Nr. 881/2002, kuru Komisija iesniedza 2009. gada 22. aprīlī [COM(2009) 187, galīgā redakcija], kā juridiskais pamats esot minēts EKL 60., 301. un 308. pants. Tā kā 2009. gada 1. decembrī šis priekšlikums bija izskatīšanā Padomē, Komisijai esot bijis

jāpārbauda tikai juridiska un tehniska rakstura sekas, ko Lisabonas līguma stāšanās spēkā radījusi attiecībā uz šo tiesību aktu. Tā esot nonākusi pie secinājuma, kuru apstiprinājis Augstais pārstāvis, ka LESD 215. panta 2. punkts ietver visus aspektus, uz kuriem attiecas EKL 60., 301. un 308. pants. Šī pieeja atbilst Tiesas konstatējumiem iepriekš minētajā spriedumā apvienotajās lietās *Kadi* un *Al Barakaat International Foundation*/Padome un Komisija.

- 26 Runājot par minētā sprieduma ietekmi uz jautājumu par juridisko pamatu, Komisija apstrīd Parlamenta apgalvojumu, saskaņā ar kuru ar tiesību aktu, kas ir pamatots ar EKL 308. pantu, nevar tikt sasniegt kādu no KĀDP mērķiem. Šajā pašā spriedumā Tiesa neesot apstrīdējusi, ka EKL 60. un 301. pants ir juridiskais pamats, kas ļauj noteikt Kopienas pasākumus, ar kuriem tiecas sasniegt kādu no KĀDP mērķiem. Attiecībā uz Regulu Nr. 881/2002 tā, lai pamatotu EKL 308. panta kā trešā juridiskā pamata iekļaušanu, esot noteikusi vēl otru pakārtotu Kopienas mērķi, kas saistīts ar kopējā tirgus darbību. Turklāt tā esot apstiprinājusi, ka EKL prasa atsaukties uz šo tiesību normu, lai noteiktu ierobežojošus pasākumus attiecībā uz fiziskām vai juridiskām personām, kurām nav saiknes ar trešajā valstī valdošo režīmu.
- 27 Komisija uzskata, ka LESD 215. un 75. pants nevarot vienlaicīgi būt apstrīdētās regulas juridiskie pamati. Neesot iespējams pamatot kādu tiesību aktu vienlaikus ar abiem šiem pantiem, jo tajos ir paredzēti dažādi nosacījumi attiecībā uz procedūru un lēmuma pieņemšanu, tostarp 21. protokola par Apvienotās Karalistes un Īrijas nostāju saistībā ar brīvības, drošības un tiesiskuma telpu, kas pievienots LES un LESD, kā arī 22. protokola par Dānijas nostāju, kas pievienots šiem pašiem līgumiem, piemērošana. Tā uzsver, ka viena no būtiskajām atšķirībām starp LESD 215. un 75. pantu ir saistīta ar nepieciešamību pēc saistības ar lēmumiem, kas izriet no KĀDP un kuri pieņemti starptautiskā miera un drošības interesēs, neatkarīgi no konkrētās ģeogrāfiskās vietas un attiecīgā teroristiskā apdraudējuma ietekmes. Tad, kad ar terorismu saistīti ierobežojoši pasākumi ir jānosaka atbilstoši LESD, pagarinot kādu KĀDP lēmumu, kas pieņemts pēc Drošības padomes rezolūcijas, vienīgais iespējamais juridiskais pamats esot LESD 215. pants.
- Par līgumu vispārējo struktūru
- 28 Saskaņā ar Parlamenta viedokli, lai interpretētu Līgumu noteikumus, var tikt ņemtas vērā to vispārējā struktūra un jēga. Šajā gadījumā tās pamatojot LESD 75. panta kā apstrīdētās regulas juridiskā pamata izvēli.
- 29 Pirmkārt, apstrīdētā regula esot saistīta ar personu un grupu aizsardzību. Kopš Lisabonas līguma stāšanās spēkā Savienība pasākumus, kas ir saistīti ar pamattiesībām, varot noteikt tikai saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru vai ar Parlamenta piekrišanu. LESD 215. panta 2. punkts esot piemērojams tikai attiecībā uz pasākumiem, kas nav tikpat cieši saistīti ar jautājumiem, kuri attiecas uz pamattiesībām.
- 30 Otrkārt, LESD 75. pants ļaujot Savienībai noteikt pasākumus attiecībā uz kapitāla apriti un maksājumiem, tādējādi atzīstot, ka šādi pasākumi var ietekmēt pareizu iekšējā kapitāla tirgus darbību un finanšu pakalpojumu sniegšanu. Tiesa iepriekš minētā sprieduma apvienotajās lietās *Kadi* un *Al Barakaat International Foundation*/Padome un Komisija 229. punktā esot atzinusi, ka ierobežojošiem ekonomiska rakstura pasākumiem jau pēc to dabas ir saistība ar kopējā tirgus darbību. Turklāt pašas Regulas Nr. 881/2002 preambulas ceturtajā apsvērumā esot atsauce uz nepieciešamību novērst konkurences izkropļojumus.
- 31 Treškārt, apstrīdētā regula esot saistīta ar brīvības, drošības un tiesiskuma telpas izveidi. Tā sekmējot cīņu pret noziedzību, it īpaši terorismu un tā finansēšanu, kas, kā tas izriet tostarp no LES 3. panta 2. punkta, ir viens no šīs telpas mērķiem.

- 32 Visbeidzot, Parlaments piebilst to, ka nav saistības starp apstrīdēto regulu un KĀDP. Saskaņā ar LES 24. panta 1. punktu uz KĀDP attiecoties īpaši noteikumi un procedūras. Šo noteikumu un procedūru piemērošana ārpus to piemērošanas jomas esot pretrunā LES 1. panta otrajā daļā minētajiem mērķiem, un tā rezultātā valstu parlamentiem nevarot tikt piemēroti protokoli par to lomu un par subsidiaritātes un samērīguma principu piemērošanu, kā arī Parlamentam tiekot liegts piemērot parasto likumdošanas procedūru.
- 33 Savas nostājas pamatojumam Parlaments atsaucas arī uz iepriekš minētā sprieduma apvienotajās lietās *Kadi un Al Barakaat International Foundation*/Padome un Komisija 235. punktu, kurā Tiesa ir konstatējusi, ka EKL 308. panta iekļaušana Regulas Nr. 881/2002 juridiskajā pamatā bija pamatota, jo tā ļāva Parlamentam piedalīties lēmuma pieņemšanas procesā attiecībā uz attiecīgajiem pasākumiem, kas īpaši attiecas uz privātpersonām, kaut arī EKL 60. un 301. panta ietvaros šai iestādei nav paredzēta nekāda loma.
- 34 Parlaments secina, ka Savienības tiesībām ir pretrunā tas, ka, izmantojot procedūru, kurā ir izslēgta Parlamenta piedalīšanās, varētu tikt noteikti pasākumi, kuriem ir tieša ietekme uz privātpersonu un grupu pamattiesībām, iekšējo tirgu un cīņu pret noziedzību, lai gan pasākumu noteikšanai šajās jomās esot jāpiemēro parastā likumdošanas procedūra. Lisabonas līgums atainojot dalībvalstu vēlēšanos stiprināt Savienības demokrātisko raksturu. Tas esot atbilde uz neatliekamo nepieciešamību paredzēt parlamentāro kontroli attiecībā uz iekļaušanas sarakstā praksi. Ja LESD 215. panta 2. punkts tiktu atzīts par atbilstošu juridisko pamatu tādiem pasākumiem kā apstrīdētā regula, praksē LESD 75. pants zaudētu lielu tā lietderīgās iedarbības daļu. Parlaments arī norāda, ka šis pēdējais pants ir noteiktāks juridiskais pamats nekā LESD 215. pants.
- 35 Padome savukārt apgalvo, ka Parlamenta izvirzītie argumenti attiecībā uz Līgumu vispārējo struktūru nav atbilstoši kritēriji, lai noteiktu apstrīdētās regulas atbilstošo juridisko pamatu.
- 36 Iestāžu kompetences esot noteiktas Līgumos, un tās dažādās Savienības darbības jomās esot atšķirīgas. Parlamenta izvirzītā tēze novestu pie tā, ka procedūras noteiktu juridiskā pamata izvēli, nevis otrādi. Ar Parlamenta lomu procedūrā saistītais mainīgais elements esot atbilstošs tikai īpašos apstākļos. Tā esot tāda pasākuma gadījumā, kurš vienlaikus atbilst vairākiem mērķiem, kas ir nesaraucjami saistīti tā, ka nevienam no tiem attiecībā pret citiem nav palīgrakstura. Šādos apstākļos esot iespējams pamatoties uz dažādiem atbilstošajiem juridiskajiem pamatiem – ar nosacījumu, ka šie pamati nav nesaderīgi. Lai noteiktu pamatu saderību, esot jāvērtē, vai minēto juridisko pamatu apvienojums neskar Parlamenta tiesības. Šajā sakarā Padome atsaucas uz 2008. gada 6. novembra spriedumu lietā C-155/07 Parlaments/Padome (Krājums, I-8103. lpp.).
- 37 Padome uzsver, ka Savienības tiesību akta juridiskā pamata izvēle ir jāpamato ar objektīvu informāciju, tostarp attiecīgā tiesību akta mērķi un saturu. Šis princips esot apstiprināts iepriekš minētajā spriedumā apvienotajās lietās *Kadi un Al Barakaat International Foundation*/Padome un Komisija. Tas, ka Tiesa minētā sprieduma 235. punktā ir norādījusi, ka EKL 308. panta izmantošana ļauj Parlamentam piedalīties lēmuma pieņemšanas procesā, tomēr neizslēdz, ka šis apsvērums ir minēts, tikai lai papildinātu Tiesas galvenos argumentus, kas balstīti uz EKL mērķiem.
- 38 Turklāt Parlamenta arguments, saskaņā ar kuru pasākumus cilvēktiesību ievērošanai Savienība var noteikt, tikai iesaistot Parlamentu, būtu pretrunā LESD 215. panta 3. punktam, kurā ir noteikts, ka “tiesību akti, kas minēti šajā pantā, ietver nepieciešamos noteikumus par tiesiskajām garantijām”. No šīs normas skaidri izrietot, ka tiesību akts, kas pieņemts atbilstoši minētajam pantam, var ietekmēt pamattiesības.
- 39 Padome arī apgalvo, ka LESD 215. panta mērķis ir ļaut tai noteikt pasākumus, kas tieši piemērojami uzņēmējiem. Šis noteikums sekmējot pareizas kopējā tirgus darbības nodrošināšanu.

- 40 Attiecībā uz saistību starp apstrīdēto regulu un KĀDP Padome min īpašo apdraudējumu, ko rada *Al-Qaida*. Šī regula esot regulējums, ar kuru Savienība īsteno saistības, kuras tā ir uzņēmusies saskaņā ar Apvienoto Nāciju Organizācijas Statūtiem. Neesot nesaprātīgi atbilstošā juridiskā pamata noteikšanā ņemt vērā Drošības padomes pieņemto rezolūciju mērķi.
- 41 Visbeidzot Padome uzsver, ka ar Lisabonas līgumu nav ticis ietekmēts nošķirums starp KĀDP un brīvības, drošības un tiesiskuma telpu. Tieši pretēji, LES 40. panta otrajā daļā esot uzsvērts, ka ir nepieciešama skaidra robeža starp šīm abām jomām. Līdz ar to, ja Tiesa uzskatītu, ka apstrīdētā regula attiecas uz mērķi, kas ietilpst KĀDP, tad LESD 215. panta 2. punkts būtu vienīgais iespējamais juridiskais pamats tās pieņemšanai.

Tiesas vērtējums

– Ievada apsvērumi

- 42 Saskaņā ar pastāvīgo judikatūru Savienības tiesību akta juridiskā pamata izvēle ir jāpamato ar objektīvu informāciju, ko tiesa var pārbaudīt, tostarp ar šī tiesību akta mērķi un saturu (it īpaši skat. iepriekš minēto spriedumu lietā Parlaments/Padome, 34. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 43 Ja kāda pasākuma analīze atklāj, ka tam ir divi mērķi vai divas sastāvdaļas, un ja vienu no šiem mērķiem vai sastāvdaļām var atzīt par galveno, bet otrai ir tikai palīgraksturs, tad tiesību akts ir jāpamato tikai ar vienu juridisko pamatu, proti, ar to, ar ko ir saistīts galvenais vai izšķirošais mērķis vai sastāvdaļa (it īpaši skat. iepriekš minēto spriedumu lietā Parlaments/Padome, 35. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 44 Attiecībā uz pasākumu, kuram vienlaikus ir vairāki mērķi vai vairākas sastāvdaļas, kas ir nesaraucjami saistītas un kam attiecībā pret citām nav palīgrakstura, Tiesa ir nospriedusi, ka, ja ir piemērojamas dažādas Līguma tiesību normas, šādam pasākumam izņēmuma kārtā ir jānorāda dažādi atbilstošie juridiskie pamati (it īpaši skat. iepriekš minēto spriedumu lietā Parlaments/Padome, 36. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 45 Tomēr Tiesa 1991. gada 11. jūnija sprieduma lietā C-300/89 Komisija/Padome, saukta “Titāna dioksīds” (*Recueil*, I-2867. lpp.), 17.–21. punktā jau ir nospriedusi, ka divu juridisku pamatu norādīšana nav pieļaujama, ja procedūras, kas ir paredzētas vienam vai otram pamatam, nav saderīgas (it īpaši skat. iepriekš minēto spriedumu lietā Parlaments/Padome, 37. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 46 Lai gan sadarbības procedūras kontekstā Tiesa iepriekš minētajā spriedumā Titāna dioksīda lietā konstatēja nesaderīgumu starp šo procedūru, kas paredzēta ar vienu no diviem juridiskajiem pamatiem, par ko bija minētais spriedums, un vienbalsīgu lēmumu tikai pēc apspriešanās ar Parlamentu, kas paredzēta ar otru, Tiesa tomēr savā vēlākajā judikatūrā noteica līdzīgu pieeju saistībā ar EKL 215. pantā paredzēto procedūru, sauktu “koplēmums” (šajā ziņā skat. 2006. gada 10. janvāra spriedumu lietā C-178/03 Komisija/Parlaments un Padome (Krājums, I-107. lpp., 58. un 59. punkts, kā arī iepriekš minēto spriedumu lietā Parlaments/Padome, 76.–79. punkts). Pēc Lisabonas līguma stāšanās spēkā šāda pieeja paliek piemērojama, īstenojot parasto likumdošanas procedūru.
- 47 Šajā lietā, lai gan LESD 75. pantā ir paredzēta parastās likumdošanas procedūras piemērošana, kas ietver kvalificēta vairākuma balsojumu Padomē un Parlamenta piedalīšanos procedūrā pilnībā, LESD 215. panta 2. punktā savukārt paredzēta tikai Parlamenta informēšana. Turklāt atšķirībā no atsaukšanās uz LESD 75. pantu atsauce uz LESD 215. panta 2. punktu prasa iepriekšēju KĀDP lēmumu, proti, lēmumu, kas pieņemts saskaņā ar LES V sadaļas 2. nodaļu, kurā paredzēta tādu ierobežojošu pasākumu noteikšana, kādi ir paredzēti šajā normā. Parasti šāda lēmuma pieņemšana ietver vienbalsīgu balsojumu Padomē, tai lemjot vienai.

- 48 Šādas atšķirības padara šīs procedūras nesaderīgas.
- 49 No iepriekš minētā izriet, ka, pat ja tiktu pieņemts, ka apstrīdētajai regulai vienlaicīgi ir vairāki mērķi vai vairākas sastāvdaļas, kas ir nesaraujami saistītas un kam attiecībā pret citām nav palīgrakstura, saskaņā ar LESD 75. pantu un 215. panta 2. punktu piemērojamo procedūru atšķirības nepieļauj, ka šīs divas normas varētu tikt viena ar otru apvienotas, lai būtu divkāršs juridiskais pamats tādām tiesību aktam kā apstrīdētā regula.
- Par saistību starp EKL 60., 301. un 308. pantu un LESD 75. un 215. pantu
- 50 Lietas dalībnieces ir vienisprātis uzskatot, ka apstrīdētās regulas juridiskajam pamatam principā ir jāatbilst Regulas Nr. 881/2002, kas pieņemta, pamatojoties uz EKL 60., 301. un 308. pantu, juridiskajam pamatam.
- 51 Šajā ziņā ir jākonstatē, ka pēc grozījumiem, kas izdarīti primārajās tiesībās pēc Lisabonas līguma stāšanās spēkā 2009. gada 1. decembrī, EKL 60. panta saturs saistībā ar ierobežojošiem pasākumiem, kas skar kapitāla apriti un maksājumus, un EKL 301. panta saturs saistībā ar ekonomisko sakaru ar vienu vai vairākām trešām valstīm pilnīgu vai daļēju pārtraukšanu vai mazināšanu ir atspoguļots LESD 215. pantā.
- 52 Pēdējā minētajā pantā, kas ir iekļauts LESD daļā par Savienības ārējo darbību, tāpat kā EKL 301. pantā, ir paredzēta ekonomisko sakaru ar vienu vai vairākām trešām valstīm pilnīga vai daļēja pārtraukšana vai mazināšana. Šajā ziņā ir jānorāda, ka EKL 301. pantam un LESD 215. panta 1. punktam ir līdzīgs formulējums. Kas attiecas uz EKL 60. pantu, kas bija piemērojams EKL 301. pantā paredzētajos gadījumos un kurā bija paredzēta šajā pašā pantā noteiktās procedūras piemērošana, LESD 215. panta 1. punktā ir ietverta atsauce uz finanšu sakariem, lai nosegtu jomas, uz kurām agrāk attiecās minētais 60. pants.
- 53 Turklāt LESD 215. panta 2. punktā Padomei ir atļauts noteikt ierobežojošus pasākumus attiecībā uz fiziskām vai juridiskām personām un nevalstiskām grupām vai struktūrām, proti, pasākumus, kuri pirms Lisabonas līguma stāšanās spēkā prasīja iekļaut to juridiskajā pamatā arī EKL 308. pantu, ja to adresātiem nebija nekādas saistības ar trešajā valstī valdošo režīmu (šajā ziņā skat. iepriekš minēto spriedumu apvienotajās lietās *Kadi* un *Al Barakaat International Foundation*/Padome un Komisija, 216. punkts).
- 54 Kas attiecas uz LESD 75. pantu, tā konteksts un saturs atšķiras no EKL 60. un 301. panta konteksta un satura. LESD 75. pantā nav paredzēta ekonomisko vai finanšu sakaru ar vienu vai vairākām trešām valstīm pilnīga vai daļēja pārtraukšana vai mazināšana. Šis pants, kas ir ietverts LESD trešajā daļā par Savienības iekšpolitiku un rīcību, precīzāk, tās V sadaļā ar nosaukumu “Brīvības, drošības un tiesiskuma telpa”, skar tikai administratīvo pasākumu saistībā ar kapitāla apriti un maksājumiem definīciju, lai novērstu terorismu un ar to saistītās darbības, kā arī cīņai pret šo parādību, ja LESD 67. pantā noteikto mērķu īstenošana to prasa.
- Par LESD 215. panta piemērošanas jomu
- 55 Pirms ņemot vērā apstrīdētās regulas mērķi un saturu, tiek noteikts, vai LESD 215. panta 2. punkts ir atbilstošais šīs regulas juridiskais pamats, ir jāpārbauda LESD 215. panta formulējums, konteksts, kādā šī norma iekļaujas, kā arī ar to iecerētie mērķi salīdzinājumā ar mērķiem, kas iecerēti ar LESD 75. pantu.
- 56 LESD 215. pants ir ietverts LESD piektās daļas par Savienības ārējo darbību IV sadaļā ar nosaukumu “Ierobežojoši pasākumi”.

- 57 Šī panta 1. punkts attiecas uz tādu pasākumu noteikšanu, kas ir nepieciešami, lai pilnībā vai daļēji pārtrauktu vai mazinātu ekonomiskos un finanšu sakarus ar vienu vai vairākām trešajām valstīm. Šajā kontekstā tā 2. punktā ir paredzēts, ka Padome nosaka “ierobežojošus pasākumus attiecībā uz fiziskām vai juridiskām personām un nevalstiskām grupām vai struktūrām”, īpaši neatsaucoties uz cīņu pret terorismu un neierobežojot šos pasākumus tikai ar pasākumiem, kas skar kapitāla apriti un maksājumus.
- 58 Turklāt atšķirībā no LESD 75. panta LESD 215. panta 2. punktā, kā tika minēts šī sprieduma 47. punktā, ir noteikts, ka tas var tikt izmantots tikai tad, ja KĀDP lēmumā paredzēta ierobežojošu pasākumu noteikšana attiecībā uz fiziskām vai juridiskām personām vai nevalstiskām grupām vai struktūrām. LESD 75. pantā savukārt norādīts, ka tas var tikt izmantots, ja to prasa LESD 67. pantā izklāstītie mērķi, citiem vārdiem sakot, īstenojot brīvības, drošības un tiesiskuma telpu.
- 59 Šajā kontekstā ir jāatgādina, ka Tiesa iepriekš minētā sprieduma apvienotajās lietās *Kadi* un *Al Barakaat International Foundation*/Padome un Komisija 197. punktā uzskatīja, ka ir izveidota sasaiste starp Kopienas darbībām, kuras paredz ekonomiska rakstura pasākumus atbilstoši EKL 60. un 301. pantam, un ES līguma, tā redakcijā pirms Lisabonas līguma, mērķiem ārlietās, tostarp KĀDP. LESD 215. pantā skaidri paredzēta šāda sasaiste, kas tā nav ar LESD 75. pantu, ar kuru nav izveidota nekāda saikne ar KĀDP lēmumiem.
- 60 Attiecībā uz cīņu pret terorismu un tā finansēšanu ir jākonstatē, ka LESD 215. pantā nav nevienas norādes, kādēļ pasākumi nolūkā cīnīties pret terorismu un tā finansēšanu, kas noteikti attiecībā pret fiziskām vai juridiskām personām, nevalstiskām grupām vai struktūrām, nevarētu būt šī panta 2. punktā paredzētie ierobežojošie pasākumi. Šajā sakarā ir jānorāda, ka, lai gan ne EKL 60. pantā, ne EKL 301. pantā nav tiešas norādes uz cīņu pret terorismu, šīs divas normas pirms Lisabonas līguma stāšanās spēkā bija juridiskais pamats ierobežojošo pasākumu noteikšanai nolūkā cīnīties ar šo parādību (šajā ziņā it īpaši skat. pasākumus, kādi tika aplūkoti iepriekš minētajā spriedumā apvienotajās lietās *Kadi* un *Al Barakaat International Foundation*/Padome un Komisija).
- 61 Lai gan cīņa pret terorismu un tā finansēšanu noteikti pieder pie brīvības, drošības un tiesiskuma telpas mērķiem, kādi tostarp izriet no LESD 3. panta 2. punkta, mērķis cīnīties pret starptautisko terorismu un tā finansēšanu, lai nodrošinātu starptautisko mieru un drošību, tomēr atbilst Līgumu noteikumu par Savienības ārējo darbību mērķiem.
- 62 LESD 21. panta 2. punkta c) apakšpunktā, kas ietilpst LES V sadaļas 1. nodaļā par vispārīgiem noteikumiem par Savienības ārējo darbību, ir noteikts, ka “Savienība nosaka un īsteno kopējo politiku un darbības, kā arī tiecas sasniegt augstu sadarbības līmeni visās starptautisko attiecību jomās, lai [...] saglabātu mieru, novērstu konfliktus un stiprinātu starptautisko drošību saskaņā ar Apvienoto Nāciju Organizācijas Statūtu mērķiem [...]”. Konkrētāk, attiecībā uz KĀDP ir jānorāda, ka saskaņā ar LES 24. panta 1. punkta pirmo daļu “Savienības kompetence kopējās ārpolitikas un drošības politikas jautājumos attiecas uz visām ārpolitikas jomām un visiem jautājumiem saistībā ar Savienības drošību, tostarp pakāpenisku kopējas aizsardzības politikas izstrādi, kam var sekot kopējas aizsardzības izveide”.
- 63 Tā kā terorisms ir drauds starptautiskajam mieram un drošībai, Savienības īstenotās rīcības KĀDP ietvaros, kā arī pasākumu, kas noteikti šīs politikas piemērošanai, Savienības ārējās rīcības ietvaros, it īpaši ierobežojošo pasākumu LESD 215. panta 2. punkta izpratnē, mērķis var būt cīņa pret to.
- 64 Šo apgalvojumu tostarp apstiprina LES 43. panta 1. punkts, no kura izriet, ka visi uzdevumi, kas izriet no kopējās drošības un aizsardzības politikas, “var veicināt cīņu pret terorismu, tostarp atbalstot trešās valstis terorisma apkarošanā to teritorijā”.

- 65 No iepriekš minētā izriet, ka LESD 215. panta 2. punkta mērķis ir būt par Savienības noteiktu ierobežojošo pasākumu, tajā skaitā pasākumu cīņai ar terorismu, juridisko pamatu attiecībā uz fiziskām vai juridiskām personām vai nevalstiskām grupām un struktūrām, ja lēmums noteikt šos pasākumus izriet no tās rīcības KĀDP ietvaros.
- 66 Turklāt, kā ģenerālvokāts norādījis savu secinājumu 69. punktā, ciktāl LESD 75. pants un 215. panta 2. punkts attiecas uz atšķirīgām Savienības politikām, kurām gan ir papildinoši mērķi, bet kurām noteikti nav tāda pati piemērošanas joma, nešķiet iespējams uzskatīt LESD 75. pantu par noteiktāku juridisko pamatu nekā LESD 215. panta 2. punkts.
- Par apstrīdētās regulas mērķi un saturu
- 67 Regula Nr. 881/2002, kas grozīta ar apstrīdēto regulu, kā tas izriet no šī sprieduma 3.–5. punkta, ir viens no instrumentiem, ar kuriem Savienība ir ieviesusi kādu Drošības padomē nolemtu darbību, kuras mērķis ir saglabāt starptautisko mieru un drošību [šajā ziņā skat. Rezolūcijas 1390 (2002) preambulas priekšpēdējo teikumu], proti, noteikusi naudas līdzekļu un saimniecisko resursu iesaldēšanas pasākumu attiecībā uz Sankciju komitejas norādītām personām un struktūrām, kuru sarakstu Savienība vienīgi ir pārņēmusi. Šajā ziņā ir skaidrs, ka terorisms, kurā ir iesaistītas personas un struktūras, kas ir saistītas ar Osamu bin Ladenu, *Al-Qaida* tīklu un *Taliban*, ir starptautiska mēroga parādība.
- 68 Kā Tiesa norādījusi iepriekš minētā sprieduma apvienotajās lietās *Kadi* un *Al Barakaat International Foundation*/Padome un Komisija 169. un 184. punktā, Regulas Nr. 881/2002 būtisks mērķis un priekšmets ir starptautiskā terorisma apkarošana. Šīs Regulas Nr. 881/2002 mērķis ir atgādināts apstrīdētās regulas preambulas vienpadsmitajā apsvērumā, kurā ir noteikts, ka “Regulas [..] Nr. 881/2002 nolūks ir novērst terorisma noziegumus, tostarp terorisma finansēšanu, lai saglabātu starptautisko mieru un drošību”.
- 69 Kā uzsver pats Parlaments, apstrīdētajā regulā lielākoties tikai esot pārformulētas vai paskaidrotas Regulas Nr. 881/2002 normas vai atvieglota to piemērošana, nekādi negrozot pēdējās minētās saturu.
- 70 No apstrīdētās regulas preambulas ceturrtā līdz devītā apsvēruma izriet, ka tā iekļaujas tajā pašā pieejā, kurā ietilpst Regula Nr. 881/2002, un papildina to, vairāk pievēršoties mērķim atbilstoši iepriekš minētajam spriedumam apvienotajās lietās *Kadi* un *Al Barakaat International Foundation*/Padome un Komisija saskaņot cīņu pret starptautisko terorismu, ievērojot pamattiesības.
- 71 Šī mērķa labad ar apstrīdēto regulu ir izveidota sarakstā iekļaušanas procedūra, kas nodrošina, lai tiktu ievērotas pamattiesības uz aizstāvību, konkrētāk, tiesības tikt uzklautam. Kopā ar Kopējo nostāju 2002/402 ar Regulu Nr. 881/2002 un apstrīdēto regulu tādējādi ir izveidota mijiedarbības sistēma starp Sankciju komiteju un Savienību.
- 72 No iepriekš minētā izriet, ka, ņemot vērā tās mērķus, kā arī tās saturu, apstrīdētā regula ir saistīta ar Savienības pieņemtu KĀDP lēmumu.
- 73 Pretēji tam, ko apgalvo Parlaments, EKL 308. panta iekļaušana Regulas Nr. 881/2002 juridiskajā pamatā šo secinājumu negroza. Lai gan ir tiesa, ka no KĀDP izrietošs tiesību akts nevar būt pamatots tikai ar EKL 308. pantu, nemainīgs paliek tas, ka ar šo pantu, kā tas tika konstatēts šī sprieduma 53. punktā, varēja tikt papildināts juridiskais pamats tiesību aktam, kas pieņemts uz EKL 60. un 301. panta pamata, lai ietvertu tādu ierobežojošu pasākumu noteikšanu, kuru adresāti ir fiziskas vai juridiskas personas vai nevalstiskas grupas vai struktūras, kurām nav nekāda sakara ar trešajā valstī valdošo režīmu. Šāds papildu juridiskais pamats vairs nav nepieciešams, kopš LESD 215. panta 2. punktā skaidri ir paredzēta iespēja pamatojoties uz to noteikt pasākumus, kam ir šādi adresāti.

- 74 Turklāt Parlamenta arguments, ka nav iespējams nošķirt cīņu pret “iekšējo” terorismu, no vienas puses, un cīņu pret “ārējo” terorismu, no otras puses, nešķiet tāds, kura dēļ varētu tikt grozīta LESD 215. panta 2. punkta kā apstrīdētās regulas juridiskā pamata izvēle.
- 75 Kā izriet no šī sprieduma 65. punkta, LESD 215. panta 2. punkts sniedz atbilstošu juridisko pamatu, lai pēc KĀDP ietvaros pieņemta lēmuma noteiktu ierobežojošus pasākumus šīs politikas piemērošanai attiecībā pret fiziskām vai juridiskām personām vai nevalstiskām grupām vai struktūrām, kuras ir iesaistītas terorisma darbībās.
- 76 Šajā lietā ir jāuzsver, ka ar apstrīdēto regulu tiek grozīta Regula Nr. 881/2002, kas, kā tas tika konstatēts šī sprieduma 67. punktā, ir viens no instrumentiem, ar kuriem Savienība ir ieviesusi Drošības padomē nolemtu rīcību un kuras mērķis ir starptautiskā miera un drošības nodrošināšana. Turklāt, kā tas tika atgādināts šī sprieduma 72. punktā, apstrīdētā regula, ņemot vērā tās mērķus, kā arī tās saturu, ir saistīta ar Savienības pieņemtu KĀDP lēmumu.
- 77 Turklāt, lai gan Parlaments otrajā pamatā apstrīd faktu, ka Kopējā nostāja 2002/402 varētu atbilst KĀDP jomas lēmumam LESD 215. panta 2. punkta izpratnē, tas tomēr nav apstrīdējis faktu, ka šī kopējā nostāja, kas ļāva pieņemt Regulu Nr. 881/2002 atbilstoši EKL 60. un 301. pantam, varēja tikt likumīgi pamatota ar LES V sadaļu tās redakcijā pirms Lisabonas līguma, proti, šī līguma KĀDP vēltīto sadaļu.
- 78 Ņemot vērā šos faktorus, ir tikai jākonstatē, ka LESD 215. panta 2. punkts ir atbilstošs juridiskais pamats tādiem pasākumiem, par kādiem ir šī lieta, kas adresēti personām, kuras ir iesaistītas terorisma darbībās, kas, ņemot vērā šo personu darbību pasaulē un to radīto draudu starptautisko mērogu, būtiski ietekmē Savienības ārējo rīcību.
- Par izvēles starp LESD 75. un 215. pantu ietekmi uz Parlamenta pilnvarām
- 79 Lai gan ir tiesa, ka izvēle starp LESD 75. un 215. pantu kā apstrīdētās regulas juridisko pamatu ietekmē Parlamenta pilnvaras, ciktāl pirmajā pantā paredzēta parastās likumdošanas procedūras izmantošana, bet, piemērojot otru pantu, Parlaments tiek tikai informēts, šis apstāklis tomēr nenosaka juridiskā pamata izvēli.
- 80 Kā uzsver Padome, ne jau procedūras nosaka tiesību akta juridisko pamatu, bet tiesību juridiskais pamats nosaka tā pieņemšanai ievērojamās procedūras.
- 81 Ir skaidrs, ka Savienības līmenī Parlamenta līdzdalība likumdošanas procesā atspoguļo demokrātijas pamatprincipu, saskaņā ar kuru tauta ar pārstāvju palātas starpniecību piedalās varas īstenošanā (šajā ziņā skat. 1980. gada 29. oktobra spriedumu lietā 138/79 *Roquette Frères/Padome, Recueil*, 3333. lpp., 33. punkts, un iepriekš minēto spriedumu Titāna dioksīda lietā, 20. punkts).
- 82 Tomēr atšķirība starp LESD 75. un 215. pantu attiecībā uz Parlamenta iesaistīšanu izriet no Lisabonas līguma autoru izdarītās izvēles piešķirt Parlamentam ierobežotāku lomu attiecībā uz Savienības rīcību KĀDP ietvaros.
- 83 Attiecībā uz Parlamenta argumentu, ka tas, ka, izmantojot procedūru, kurā ir izslēgta Parlamenta piedalīšanās, varētu tikt noteikti pasākumi, kuriem ir tieša ietekme uz privātpersonu un grupu pamattiesībām, būtu pretrunā Savienības tiesībām, ir jānorāda, ka pienākums ievērot pamattiesības saskaņā ar Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 51. panta 1. punktu attiecas uz visām Savienības iestādēm un struktūrām. Turklāt gan saskaņā ar LESD 75. pantu, gan saskaņā ar LESD 215. panta 3. punktu šajos abos pantos paredzētajos tiesību aktos ir ietverti nepieciešamie noteikumi par tiesiskajām garantijām.

- 84 Tādējādi tāds tiesību akts kā apstrīdētā regula, kurā ietvertas garantijas attiecībā uz sarakstā esošo personu pamattiesību ievērošanu, var tikt pieņemts, pamatojoties uz LESD 215. panta 2. punktu. Apgalvojot pretējo, ka šāds tiesību akts var tikt pieņemts, tikai pamatojoties uz LESD 75. pantu, LESD 215. pantam turklāt tiktu atņemta liela daļa tā lietderīgās iedarbības, kamēr pienākums ievērot pamattiesības gultos arī uz Savienības tiesību aktiem, ar kuriem tiek īstenotas Drošības padomes rezolūcijas (šajā ziņā skat. iepriekš minēto spriedumu apvienotajās lietās *Kadi un Al Barakaat International Foundation*/Padome un Komisija, 285., 299. un 326. punkts).
- 85 Šajos apstākļos un ņemot vērā visus iepriekš minētos apsvērumus, ir jāsecina, ka juridiski pamatoti apstrīdētā regula ir pamatota ar LESD 215. panta 2. punktu.
- 86 Līdz ar to pirmais pamats ir jānoraida kā nepamatots.

Par otro pamatu –r LESD 215. panta izmantošanas nosacījumu neievērošanu

- 87 Tā kā apstrīdētā regula varēja tikt likumīgi pamatota ar LESD 215. pantu, ir jāizvērtē argumenti, kurus Parlaments ir norādījis savā otrajā pamatā par šī panta izmantošanas nosacījumu neievērošanu.

Lietas dalībnieku argumenti

- 88 Otrais pamats ir sadalīts divās daļās. Pirmā daļa attiecas uz kopēja Augstā pārstāvja un Komisijas priekšlikuma nosacījuma neievērošanu un otrā – uz tāda KĀDP lēmuma neesamību, kurš pieņemts pirms apstrīdētās regulas.

– Par Līgumiem atbilstoša priekšlikuma neesamību

- 89 Saskaņā ar Parlamenta viedokli apstrīdētās regulas pieņemšanas dienā, 2009. gada 22. decembrī, nebija tādas Komisijas, kas kopā ar Augsto pārstāvi varēja likumīgi iesniegt kopēju priekšlikumu, jo 2004. gada novembrī ieceltās Komisijas pilnvaras beidzās 2009. gada 31. oktobrī, bet jaunā Komisija sāka pildīt pienākumus tikai 2010. gada 10. februārī. Pat ja šīs iestādes darba nepārtrauktības labad būtu pieļaujams, ka 2004. gada 22. novembrī ieceltā Komisija turpina pildīt dažus pienākumus, tās pilnvaras tomēr būtu ierobežotas tikai ar kārtējo pasākumu veikšanu. Tā nebūtu pilnvarota uzņemties būtisku politisku iniciatīvu, grozot tiesību akta juridisko pamatu, kas izraisa šī akta normatīvā rakstura zudumu un jebkādas Parlamenta un valstu parlamentu ietekmes zudumu.
- 90 Parlaments uzskata, ka nevarētu tikt atzīts, ka Komisijas un Augstā pārstāvja iesniegtais priekšlikums bija tikai turpinājums priekšlikumam, kuru 2009. gada 22. aprīlī iesniedza Komisija viena pati. Turklāt šī priekšlikuma iesniegšanas veids neesot atbildis Augstā pārstāvja lomai un atbildībai, kāda paredzēta Lisabonas līgumā. Neesot pieļaujams, ka LESD 215. panta 2. punktā prasītais kopējais priekšlikums varētu tikt aizstāts tikai ar Augstā pārstāvja apstiprinājumu jau esošam Komisijas priekšlikumam, kuru šī pēdējā minētā pieņēmusi pirms Lisabonas līguma stāšanās spēkā. Turklāt Augstajam pārstāvim, kurš ir atbildīgais par KĀDP, esot pienākums pienācīgi pamatot iesniegto kopējo priekšlikumu.
- 91 Padome apgalvo, ka tad, kad 2009. gada 31. oktobrī beidzās 2004. gada novembrī ieceltās Komisijas pilnvaras, tā, lai nodrošinātu nepieciešamo iestādes darbības nepārtrauktību, kā paredzēts Eiropadomes 2010. gada 9. februāra Lēmuma 2010/80/ES, ar ko ieeļ Eiropas Komisiju (OV L 38, 7. lpp.), preambulas pirmajā apsvērumā, turpināja pildīt pienākumus līdz jaunas Komisijas iecelšanai. Parlaments pagaidu laikposmā no 2009. gada 1. novembra līdz 2010. gada 10. februārim esot turpinājis sadarboties ar Komisiju tā, it kā šī pēdējā turpinātu likumīgi pastāvēt.

- 92 Padome uzsver, ka apstrīdētā regula tika pieņemta, pamatojoties uz Komisijas 2009. gada 22. aprīļa priekšlikumu, kuru Augstais pārstāvis apstiprināja 2009. gada 14. decembrī. Šis priekšlikums esot palicis spēkā pēc Komisijas pilnvaru beigām 2009. gada 31. oktobrī. Lisabonas līguma stāšanās spēkā vienīgās sekas esot bijušas tādas, ka tika grozīta procedūra, kas regulē apstrīdētās regulas pieņemšanu.
- 93 Padome atgādina, ka Komisija 2009. gada 2. decembrī iesniedza Parlamentam un Padomei paziņojumu [COM(2009) 665, galīgā redakcija] par Lisabonas līguma stāšanās spēkā ietekmi uz notiekošajām starpiestāžu lēmumu pieņemšanas procedūrām, kurā bija iekļauts indikatīvs saraksts ar vēl izskatāmajiem priekšlikumiem, ko tā bija iesniegusi pirms šī līguma stāšanās spēkā, un norādīts, kādas sekas attiecībā uz katru no tiem radīs šī līguma stāšanās spēkā. Komisijas 2009. gada 22. aprīļa priekšlikums Padomei esot minēts šajā sarakstā ar norādi, ka mainās tā juridiskais pamats – no EKL 60., 301. un 308. panta agrāk uz LESD 215. pantu.
- 94 Pat pieļaujot, ka apstākļi, kādos bija Komisija, atbilda apstākļiem, kādi paredzēti LESD 246. panta sestajā daļā attiecībā uz visu Komisijas locekļu brīvprātīgu atkāpšanos, Savienības tiesu judikatūra neļaujot secināt, ka Komisija būtu pārsniegusi kārtējo jautājumu risināšanas robežas. Vispārējā tiesa 2003. gada 6. marta sprieduma apvienotajās lietās T-228/99 un T-233/99 *Westdeutsche Landesbank Girozentrale* un *Land Nordrhein-Westfalen/Komisija (Recueil, II-435. lpp.)* 96. punktā esot atzinusi, ka lēmums par valsts atbalstu, ko Komisija pieņēmusi pēc kolektīvas tās locekļu atkāpšanās 1999. gada martā, nebija jauna politiska iniciatīva, ar ko tādējādi tiktu pārsniegtas Komisijas, kura bija ierobežota ar kārtējo jautājumu risināšanu, pilnvaras. Ja šis secinājums bija spēkā attiecībā uz jaunu lēmumu, ko Komisija pieņēmusi attiecīgajā laikposmā, tam *a fortiori* esot jāattiecas arī uz situācijām, kad tiek izskatīts iepriekš esošs, bet vēl nepieņemts priekšlikums. Turklāt rodoties jautājums, vai EKL 201. panta otrajā daļā paredzētais ierobežojums veikt tikai kārtējos pienākumus, ņemot vērā, ka Parlaments nebija pieņēmis priekšlikumu izteikt neuzticību Komisijai, būtu bijis jāpiemēro.
- 95 Saskaņā ar Padomes viedokli kopējais Augstā pārstāvja un Komisijas priekšlikums tika pienācīgi iesniegts. Augstais pārstāvis 2009. gada 14. decembrī esot apstiprinājis Komisijas 2009. gada 22. aprīļa priekšlikumu. Neesot bijis nedz vajadzīgs, nedz iespējams, ka viņš pats iesniegtu atsevišķu motīvu izklāstu. Tāpat neesot bijis iespējams, ka viņš vienpusēji veiktu papildinājumus motīvu izklāstā, kas jau bija ietverti šī priekšlikuma preambulas apsvērumos.

– Par KĀDP lēmuma neesamību

- 96 Saskaņā ar Parlamenta viedokli apstrīdētajā regulā neesot nevienas atsauces uz kādu lēmumu, kas pieņemts saskaņā ar LES V sadaļas 2. nodaļu, lai gan tas ir paredzēts LESD 215. pantā. Minētās regulas preambulā esot atsauce uz Kopējo nostāju 2002/402, taču tā neesot lēmums šīs tiesību normas izpratnē. Kopējā nostāja, kas pieņemta pirms Lisabonas līguma stāšanās spēkā, nevarot tikt pielīdzināta šādam lēmumam.
- 97 Padomes argumenti par minētās kopējās nostājas juridisko seku saglabāšanu atbilstoši LESD, LES un EAEKL pielikumā pievienotajam Protokolam (Nr. 36) par pārejas noteikumiem un šīs iestādes tā dēvētajam “tiesību aktu nepārtrauktības principam” neesot atbilstīgi. Šajā protokolā neesot neviena elementa, nedz kāda Savienības tiesību principa, kas paredzētu, ka kopējā nostāja var aizstāt lēmumu, kurš pieņemts saskaņā ar LES V sadaļas 2. nodaļu. Padome arī neievērojot to, ka šādu lēmumu pašu var tiesā pārsūdzēt kāda puse, kurai ir tiesības vērsties tiesā, un ka Tiesa pat var aizliegt Padomei noteikt pasākumus atbilstoši LESD 215. pantam.
- 98 Padome uzsver, ka Regulā Nr. 881/2002, pirms kuras tika pieņemta Kopējā nostāja 2002/402, ir paredzēti noteikumi un īpašas procedūras, kas jāievēro, lai tiktu nodrošināts, ka tiek īstenota naudas līdzekļu iesaldēšana. Lai gan pēc iepriekš minētā sprieduma apvienotajās lietās *Kadi* un *Al Barakaat International Foundation*/Padome un Komisija tika nolemts grozīt minēto regulu, iekļaujot tajā noteikumus par procesuālajām garantijām, šim nolūkam nebija nedz jāgroza Kopējā nostāja 2002/402,

nedz jāpieņem kāds jauns KĀDP lēmums. Ja jau ir spēkā kāds tiesību akts, kurš attiecas uz KĀDP un kurā ir paredzēta ierobežojošu pasākumu noteikšana (un šis akts nav ticis atcelts, anulēts vai grozīts), tad nevarot tikt prasīts, lai tiktu pieņemts jauns KĀDP lēmums atbilstoši LES V sadaļas 2. nodaļai. Šāda pieeja būtu pretēja tiesību aktu nepārtrauktības principam, kas nostiprināts Protokola (Nr. 36) 9. pantā.

- 99 Padome norāda arī, ka tas, ka sarakstā iekļautās personas un struktūras tagad var celt prasību atcelt KĀDP lēmumus, ar kuriem pret tām ir noteikti ierobežojoši pasākumi, nenozīmē, ka pirms jebkāda grozījuma jau esošā regulā noteikti ir jāpieņem jauns KĀDP lēmums.

Tiesas vērtējums

- 100 Attiecībā, pirmkārt, uz Līgumiem atbilstoša priekšlikuma neesamību ir tiesa, ka Komisijas pilnvaras beidzās 2009. gada 31. oktobrī un ka tā turpināja darbu līdz 2010. gada 10. februārim, gaidot, kad noslēgsies jaunās Komisijas iecelšanas process saskaņā ar Lisabonas līguma noteikumiem. Apstrīdētā regula tika pieņemta laikposmā starp šiem diviem datumiem, proti, 2009. gada 22. decembrī.
- 101 Tomēr, pat ja tiktu pieņemts, ka pēc Komisijas pilnvaru beigām 2009. gada 31. oktobrī tās kompetence bija ierobežota ar kārtējo jautājumu risināšanu, šī iestāde formāli varēja grozīt savu 2009. gada 22. aprīļa regulas priekšlikumu attiecībā uz tā juridisko pamatu.
- 102 Kā uzsver Komisija, šāds solis bija nepieciešams, lai ļautu Savienības likumdevējam pēc Lisabonas līguma spēkā stāšanās turpināt uzsākto procedūru.
- 103 Šajā sakarā ir jānorāda, ka, runājot par Komisijas likumdošanas priekšlikumiem, attiecībā uz kuriem, ņemot vērā šo tiesību aktu raksturu un piemērojamību, nebija iespējams vienkārši aizstāt juridisko pamatu ar jaunu, šie priekšlikumi saskaņā ar šī sprieduma 93. punktā minēto 2009. gada 2. decembra paziņojumu tika atsaukti un tie bija jāaizstāj ar jauniem priekšlikumiem.
- 104 Kas attiecas uz Parlamenta argumentu par kopēja Augstā pārstāvja un Komisijas priekšlikuma nepieciešamību ir jākonstatē, ka Augstais pārstāvis 2009. gada 14. decembrī oficiāli pievienojās Komisijas 2009. gada 22. aprīļa regulas priekšlikumam.
- 105 LESD 215. pantā ir noteikts tikai kopējs Komisijas un Augstā pārstāvja priekšlikums, neprasot, lai Augstais pārstāvis iesniegtu atsevišķu motīvu izklāstu vai papildinātu Komisijas priekšlikuma motīvu izklāstu.
- 106 Otrkārt, runājot par KĀDP lēmuma neesamību, ir jāizskata jautājums par to, vai, ņemot vērā Lisabonas līguma spēkā stāšanos, apstrīdētā regula varēja tikt pieņemta, pamatojoties uz Kopējo nostāju 2002/402, kas bija izmantota kā Regulas Nr. 881/2002 pamatojums.
- 107 Šajā ziņā ir jāatgādina, ka atbilstoši Protokola (Nr. 36) 9. pantam tādu aktu tiesiskās sekas, kurus Savienības iestādes un struktūras pieņēmušas, pamatojoties uz LES, pirms stājās spēkā Lisabonas līgums, paliek nemainīgas tikmēr, kamēr, piemērojot Līgumus, minētie akti netiks atcelti, anulēti vai grozīti.
- 108 Tādējādi Kopējās nostājas 2002/402 tiesiskās sekas tika saglabātas pēc Lisabonas līguma stāšanās spēkā tikmēr, kamēr tā netika atcelta, anulēta vai grozīta.
- 109 Kā savu secinājumu 102. punktā norādījis ģenerāladvokāts, tas, ka LES vairs nav paredzētas kopējās nostājas, bet lēmumi KĀDP jomā, nenozīmē, ka pirms Lisabonas līguma spēkā stāšanās pieņemto kopējo nostāju vairs nav, jo tādējādi Protokola (Nr. 36) 9. pantam tiktu atņemta liela tā lietderīgās iedarbības daļa.

- 110 Šajos apstākļos, lai gan juridiskais konteksts, kas tagad ir saistīts ar šo divu kategoriju tiesību aktiem, nav identisks, kopējās nostājas, kas nav atceltas, anulētas vai grozītas pēc Lisabonas līguma spēkā stāšanās, LESD 215. panta piemērošanas mērķiem var tikt uzskatītas par atbilstošām lēmumiem, kas pieņemti atbilstoši LES V sadaļas 2. nodaļai un uz kuriem ir atsauce šajā pantā.
- 111 Tādējādi otrais pamats ir noraidāms kā nepamatots.
- 112 Tā kā neviens no pamatiem, ko Parlaments norādījis savas prasības pamatojumam, nav pamatots, prasība ir jānoraida.

Par tiesāšanās izdevumiem

- 113 Atbilstoši Reglamenta 69. panta 2. punktam lietas dalībniekam, kuram spriedums ir nelabvēlīgs, piespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, ja to ir prasījis lietas dalībnieks, kuram spriedums ir labvēlīgs. Tā kā Padome ir prasījusi piespriet Parlamentam atlīdzināt tiesāšanās izdevumus un tā kā tam spriedums ir nelabvēlīgs, tam ir jāpiespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus. Piemērojot šī paša panta 4. punkta pirmo daļu, personas, kas iestājušās šajā lietā, sedz savus tiesāšanās izdevumus pašas.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (virspalāta) nospriež:

- 1) **prasību noraidīt;**
- 2) **Eiropas Parlaments atlīdzina tiesāšanās izdevumus;**
- 3) **Čehijas Republika, Francijas Republika, Zviedrijas Karaliste un Eiropas Komisija sedz savus tiesāšanās izdevumus pašas.**

[Paraksti]